

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ФАРМАЦІЄЮ

Серія «Наука»

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ В РАМКАХ
КОНЦЕПЦІЇ «НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ
(LIFE LONG LEARNING)»: НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

МАТЕРІАЛИ

**IV Науково-практичної інтернет-конференція з міжнародною
участю, яка присвячена пам'яті проф. Толочко Валентина Михайловича**

(21 листопада 2025 року, м. Харків)

Реєстраційне посвідчення УкрІНЕТІ

№ 852 від 26.12.2024 р

Харків

НФаУ

2025

Деренська Я. М.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЕТАПІВ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В МЕНЕДЖМЕНТІ	126
--	-----

Малініна Н. Г.

ОЦІНКА РИЗИКІВ У ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ПРОМИСЛОВOSTІ НА ПРИКЛАДІ ВИРОБНИЦТВА ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ «КИСЕНЬ МЕДИЧНИЙ»	136
--	-----

Малюгіна О. О., Смойловська Г. П., Хортецька Т. В., Єренко О. К.

АНАЛІЗ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ ПРЕПАРАТІВ УРСОДЕЗОКСИХОЛІЄВОЇ КИСЛОТИ	142
---	-----

Немченко А. С., Назаркіна В. М.

АНАЛІЗ ДОСВІДУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ	149
--	-----

Посилкіна О. В.

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО І ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРАЦІВНИКІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	154
---	-----

Савицька Т. Г.

ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ: ЕКОНОМІЧНИЙ, ПРАВОВИЙ І СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТИ	162
--	-----

Болдарь Г. Є., Чубенко О. Ю.

АНАЛІЗ ПРЕЗУМПЦІЙ У ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ ТА МЕДИЧНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ	172
--	-----

Гмиря Д. В., Літвінова О. В.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМИ ФАКТОРАМИ РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	174
---	-----

Грищук Т. В., Бабічева Г. С.

РОЛЬ ПРОЦЕСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	176
---	-----

Гура Н. М., Малініна Н. Г.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ В КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	179
--	-----

Дабіжа М. Ю., Посилкіна О. В.

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ У ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЯХ	181
--	-----

Демченко В. О., Демченко В. О.

ОЦІНКА АСОРТИМЕНТУ ТА ДОСТУПНОСТІ ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ АЛОПЕЦІЇ НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ	184
---	-----

ОЦІНКА АСОРТИМЕНТУ ТА ДОСТУПНОСТІ ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ АЛОПЕЦІЇ НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ

Демченко В. О., Демченко В. О.

Кафедра управління та економіки фармації

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

М. Запоріжжя, Україна

vict0riya@ukr.net

Вступ. Патологічне випадіння волосся (алопеція) є однією з актуальних проблем сучасної дерматології, що посідає вагоме місце у структурі захворювань шкіри. За статистичними даними, близько 70% людей упродовж життя стикаються з різними порушеннями росту волосся або захворюваннями шкіри голови. Хоча алопеція частіше зустрічається у чоловіків, останні дослідження свідчать, що близько 40% пацієнтів із цією патологією становлять жінки.

Втрата волосся нерідко має суттєвий психоемоційний вплив, спричиняючи зниження самооцінки та порушення психосоціальної адаптації. Лікування алопеції є важливою складовою клінічної дерматології, з огляду на значну поширеність проблеми та її вплив на якість життя пацієнтів. Упродовж останніх років запропоновано низку нових підходів і препаратів для лікування алопеції, що потребує аналізу їх асортименту та доступності на фармацевтичному ринку України.

Мета дослідження. Проведення комплексного аналізу українського фармацевтичного ринку лікарських засобів, що застосовуються для лікування алопеції, з оцінкою їх асортименту, країни-виробника, лікарських форм і рівня доступності для населення.

Методи дослідження. У роботі застосовано системний підхід із використанням методів порівняння, вимірювання, аналізу та синтезу, моніторингу, логічного узагальнення, групування, а також описових і графічних методів для візуалізації результатів.

Результати дослідження. Встановлено, що діючі речовини лікарських

засобів для лікування алопеції належать до різних фармакотерапевтичних груп відповідно до АТС-класифікації.

За результатами аналізу встановлено, що 46% зареєстрованих в Україні торгових назв препаратів належать до групи **A11H A05 (Біотин)**.

На фармацевтичному ринку України зареєстровано **13 торгових назв** лікарських засобів для лікування алопеції (11 монокомпонентних і 2 комбінованих) у **34 торгових пропозиціях**. Переважну частку асортименту становлять засоби на основі біотину, друге місце посідає міноксидил, а на третьому –препарати *Капсіол* та *Пантогар*.

За лікарськими формами переважають тверді (56%), зокрема таблетки, капсули та драже. Рідкі лікарські форми представлені розчинами для зовнішнього застосування. Усі препарати відпускаються без рецепта лікаря, що свідчить про їхній безпечний профіль при дотриманні рекомендованих доз.

Встановлено, що лікарські засоби досліджуваного сегмента постачаються на український ринок із **7 країн світу**. Частка імпорتنих препаратів становить 74%, тоді як національні – лише 26%. Серед європейських країн-експортерів провідну позицію посідає Німеччина (38% асортименту), далі – Італія, Польща та Франція. Україна є другим за кількістю торгових пропозицій виробником, представлена підприємствами ПРАТ «Фітофарм» і АТ «Київський вітамінний завод». ПРАТ «Фітофарм» посідає провідну позицію з **7 пропозиціями** у досліджуваному сегменті.

Дослідження соціально-економічної доступності лікарських засобів проводилося на прикладі аптечної мережі м. Запоріжжя.

Під час аналізу встановлено, що **фізична доступність** препаратів даного сегмента становить **50%** від кількості зареєстрованих в Україні. Найбільш представленими діючими речовинами є біотин та міноксидил.

Серед комбінованих препаратів *Пантогар* був наявний у **100% аптек**, тоді як *Капсіол* – лише у **28,6%**.

Для детальнішої оцінки обрано 17 препаратів, наявних у аптечних закладах м. Запоріжжя. За рівнем фізичної доступності вони були розподілені на чотири категорії: низьку, помірну, середню та високу.

Встановлено, що **високу фізичну доступність** мають 37,5% препаратів міноксидилу, 50% засобів біотину, а *Пантогар* характеризується **100% доступністю**. Для *Капсіолу* висока фізична доступність становить 28,6%.

Економічна доступність оцінювалася за коефіцієнтами ліквідності ціни та платоспроможності населення. Аналіз показав високий рівень цінової конкуренції, проте низьку купівельну доступність препаратів для споживачів м. Запоріжжя.

Розраховані коефіцієнти свідчать про обмежені можливості населення у придбанні препаратів для лікування алопеції, що обґрунтовує необхідність подальшого державного регулювання цін у цьому сегменті фармацевтичного ринку.

Висновки. У результаті проведеного аналізу встановлено, що український фармацевтичний ринок лікарських засобів для лікування алопеції є відносно обмеженим за асортиментом та характеризується домінуванням імпортованих препаратів. Основними діючими речовинами виступають біотин та міноксидил. Незважаючи на наявність певної кількості вітчизняних виробників, їх частка залишається невеликою.

Фізична доступність препаратів у аптечній мережі становить близько 50%, тоді як економічна доступність є недостатньою через високий рівень цін у поєднанні з низькою платоспроможністю населення.

Отримані результати свідчать про необхідність розвитку національного виробництва лікарських засобів, спрямованих на лікування алопеції, розширення їх асортименту, підвищення конкурентоспроможності та забезпечення більшої доступності для пацієнтів. Перспективним напрямом подальших досліджень є аналіз ефективності застосування нових комбінованих препаратів, а також розробка стратегій державного регулювання цін у цьому сегменті фармацевтичного ринку.